Št. 2 Poštnina plačana v gotovini (Conto corrente con la posta) V Trstu, v soboto 2. januarja 1926. Posamezna številka 20 cent. Letnik LI

Izhaja ... dneljek, vsak dan zjutraj ... Upravništvo ulica Filip Hautuani ... Odgovorni urednik: ... Edinost. Tisk tiskarne Edinost. Naročnina ... 3 mesece L 19.50; pol leta L 32.— in celo leto L 60.—. Za inozemstvo mesečno 5 lir več. — Telefon uredništva in uprave št. 11-57.

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 cent. — Oglasi se računajo v širokosti ene kolone (72 mm.) — Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 50 cent. osmrtnice, zahvale, poslanice in vabila po L 1.20, oglasi denarnih zavodov mm po L 2.—. Mali oglasi po 30 cent. beseda, najmanj pa L 3.—. Oglasi naročnina in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti, v Trstu, ulica sv. Frančiška Asiškega štev. 20, I nad. — Telefon uredništva in uprave 11-57.

Komunizem in njegovi cilji

Znani angleški publicist Filip Snowden je priobčil te dni zanimivo razpravo o postanku komunističnega gibanja in o njegovih ciljih.

Uvodoma ugotavlja, da so «divji revolucijonarci», ki bi hoteli kar porušiti vse obstoječe institucije, zatemnili pomembnost komunizma v starem in pravem zmislu besede.

Komunizem pa v zmislu države ali kake družabne formacije, v kateri naj bi ljudje skupno živeli v harmoniji in bi osebno sebičnost nadomestil ideal blaginje splošnosti — to je nauk, ki je lebdel pred očmi plemenitim ljudem vseh časov. Tako so n. pr. prvi krščani tvorili — komuno. Toda med tem idealnim komunizmom — nadaljuje Snowden — in cilji in duhom tistega, kar se danes označa s tem imenom, ne obstojajo nobene zveze. Metode današnjega komunizma so: moč, teror, diktatura. Če bi bil vsakdo v vsem svetu moralno zrel za kolektivno sožitje; če bi bil vsakdo iz svoje volje pripravljen za to: potem bi mogla taka sprememba značiti velik napredek v naravnem razvoju človeštva. Toda to je vprašanje, ki si ga ne moremo postavljati, ko se bavimo s komunističnim gibanjem današnjega dne. **Iz ideologije komunizma ne nastaja nevarnost za demokracijo sveta,** marveč iz njegovih metod, njegovega duha in iz njegovega pomanjkanja moralnih načel. S slabimi sredstvi se ne more nikoli doseči kaj dobrega. Če se dela krivica, da bi se dosegel kak zaželjen cilj, demoralizuje to tiste, ki delajo to in jim odjemlje možnost, da bi svoj cilj izkoristili za moralne namene.

Vsaka revolucija v zgodovini dokazuje, da je to večna resnica. Nasilstvo, ki je neizbežen pojav nasilne revolucije, prinaša na površje najslabše elemente. Sadovi revolucije se morejo ohraniti le tedaj, če se tudi nadalje porablja nasilje in če se svoboda zatira. To more uspevati nekaj časa, toda prej ali slej je reakcija neizbežna od strani zatiranih.

Komunistično gibanje podaja dobro označbo in filozofijo revolucije. Njega taktika je brez vsake dvoumnosti. Cilj mu je, da zruši kapitalistični sistem, da z nasiljem razlasti posestnike kapitala ter da «proletarijatu» v roko polno kontrolo nad vsemi napravami produkcije in razpečavanja, istotako tudi kontrolo nad vladnimi organi.

Tu pa ugotavlja Snowden, da so sedaj v vseh naprednih deželah sveta sprejeli **demokracijo** kot vladno obliko. Zato da se mora manjšina podrejati določbam večine, ki dopušča manjšinam svobodo, da izraža svoje nazore in da skuša pridobiti zanje večino. Parlamentarne naprave so pripoznana oblika demokratskega izraza in demokratske vlade. Demokracija more dati tem napravam tisto obliko, ki se ji zdi najboljša za njene namene.

Temeljna razlika med komunisti in vsemi drugimi smermi mišljenja je torej v vprašanju demokracije in demokratskih naprav. Komunisti odklanjajo demokracije, ki jo obsojajo kot **iznajdbo «buržoazije».** Trdijo, da so demokracijo ustvarili kapitalisti v namen, da bi zavajali mase s tem, da jim nudijo neki videz moči brez vsake resničnosti. Zato bi hoteli komunisti — nadaljuje Snowden — uničiti parlamentarne in lokalne vladne korporacije in **tudi odpraviti splošno volilno pravico.** Menijo, da se razlastitev premožnih razredov ne more izvesti, dokler imajo ti ljudje politično moč v rokah. Iz tega da nastaja potreba, da se buržoazija razoroži in delavstvo oboroži. Komunisti ne prikrivajo svoje vere, da se z oboroženo revolucijo dasta doseči zrušitev demokracije in osvojitev gospodarske moči. Trocki pravi v svoji zadnji knjigi, da se «buržoazija noče iz lastne volje odreči svojih posestniških pravic, zato da bo potrebno pogumno poseči po revolucijonarnih sredstvih nasilja in moči». — Taka odkrita priznanja za nasilno revolucijo vidimo v vseh izjavah komunistične internacijonale. Treba da je organizirati oborožen boj za zrušitev mednarodne buržoazije in za ustanovitev mednarodne sovjetske republike.

Pripravljalna dela za revolucijo so dvojne vrste. Treba je najprej izrabiti zakonita sredstva agitacije. Komunisti vsega sveta naj ustvarjajo zakonite komunistične organizacije. Ta navodila izvajajo komunisti zvesto in glavno polje njihovega delovanja je v vojski, mornarici in avijatiki. V vse te formacije naj se vtihotapljajo komunisti, da postanejo središča revolucijonarne propagande med vojaki in pomorščaki. Neki voditelj angleškega komunizma je izjavil, «da mora priti čas, ko ne bo nobenega vojaka, mornarja ali letalca, ki bi si upal vzdigniti le mezinec proti svojim bratom».

S takimi metodami — nadaljuje pisec — pripravljajo komunisti svetovno revolucijo in udejstvitev «diktature proletarijata». Komunistična navodila zahtevajo, naj se vsa reformna gibanja meščanske narave «demokracije» prikazujejo v slabi luči in stari voditelji v organizacijah delavskih slojev naj se nadomestijo s komunisti.

Snowden pravi, da «diktatura proletarijata» pomeni zatiranje vsake svobode govora in tiska in «teror najkrutejše vrste». Toda tako zatiranje in nasilje da mora načeloma dovesti do nasprotnega terorja in despotizma.

Zaključuje:

Demokratične pravice so bile pridobljene s pretežkimi boji, da bi se jih mogli kar tako odreči. **Kraj vseh nje slabosti in nepopolnosti je demokratična vlada edino jamstvo za osebno svobodo!!** Komunistično gibanje je mednarodno in le mednarodna akcija more nastopiti proti njemu. Mednarodne delavske zveze in socijalistično gibanje — uverjene, da sta edina metoda napredka poraba demokratske mašinerije in postopanje na konstitucijonalni črti — so popolnoma oborožene proti komunističnim vplivom in pričakovati je, da prekrižajo njih namene. **Čim manje posegajo vlade vmes** — razen če so dani važni vzroki za to — tem **boljše je!**

Voščila vlade, parlamenta in vojske kraljevski dvojici

Mussolini pravi, da bo leto 1926. zanimivejše kot preteklo leto

RIM, 1. Danes predpoldne so člani vlade, zastopniki parlamenta, vojske, mornarice in prestolice sporočili vladarju udana voščila k novemu letu. Ob 10.15 so prispeli na Kvirinal on. Rossi, Campello, predsednik senata Tittoni, Melodia in Biscaretti. Predsednik senata Tittoni je kralju in kraljici v imenu senata čestital k novemu letu ter ju naprosil, da tolmačita udanostna novoletna voščila senata tudi kraljici materi. Kraljevska dvojica se je s senatorjem Tittonijem in ostalimi zastopniki razgovarjala delj časa. V pogovoru s senatorjem Benso je Nj. Vel. kralj kazal veliko zanimanje za razvoj mesta Genove in njenega trgovskega pristanišča. Kralj in kraljica sta izrazila senatorju Mayerju svoje zadoščenje nad trgovskim in industrijskim razvojem Trsta.

Ob 10.40 so bili sprejeti zastopniki poslanske zbornice. Kot zastopnik zborničnega predsednika on. Casertana je sporočil kraljevski dvojici novoletna voščila v imenu poslanske zbornice zborični podpredsednik on. Paolucci. Ob 10.50 so bili sprejeti člani vlade, ob 11.20 maršali Italije, veliki admirali, in generali. Sprejemi so se nadaljevali popoldne.

CREMONA, 1. Danes je izšla prva številka dnevnika «Regime fascista», v katerega se je prekrstilo glasilo generalnega tajnika fašistovske stranke «Cremona Nuova». V njem objavlja ministrski predsednik Mussolini na on. Farinaccija naslovljeno pismo, v katerem se mu zahvaljuje za dosedanje delo «Cremone Nuove». Nadalje pravi Mussolini, da utegne novo leto 1926. biti še zanimivejše kakor preteklo leto, kajti naložilo bo fašistom še težje naloge in še večje odgovornosti, ki pa jih bodo vsi fašisti, od navadnega četnika pa gor do voditelja, sprejeli z veselim srcem.

Jugoslovensko-grški odnošaji

Protest Grčije radi bitoljske manifestacije

BEOGRAD, 1. Grška javnost je postala zelo razburjena in grški tisk hujska proti Jugoslaviji. Celo vladna «Methaze» piše ogorčeno radi velikega protestnega shoda, ki se je vršil preteklo nedeljo v Bitolju in na katerem so južni kraji Jugoslovenov manifestirali za brate, bivajoče na Grškem. Zbor v Bitolju je zlasti odločno protestiral proti nasiljem, ki jih izvajajo grške oblasti nad jugoslovensko narodno manjšino.

Grški poslanik Polihroniades je včeraj posetil pomočnika zunanjega ministra Jovana Markovića ter ga zaprosil za informacije o dogodkih v Bitolju. Pomočnik Marković mu je pojasnil dogodke. Grški poslanik pa je protestiral proti temu, da jugoslovenski tisk žali Grško. Pisava beograjskega tiska lahko skali dobre odnošaje med obema državama. Pomočnik Marković je poslaniku odgovoril, da je pisava jugosl. tiska izraz bolesti in odmev tega, ker se krivično postopa z jugosl. narodno manjšino na Grškem.

Jugoslovenska vlada je zaprosila grško vlado, da naj ji odstopi otok Vido, kjer je po pohodu preko Albanije pomrlo največ srbskih junakov. Jugosl. vlada je nameravala na tem otoku zgraditi borcem dostojno pokopališče in jim postaviti veličasten spomenik. Grška vlada je ta predlog jugosl. vlade odklonila s pripombo, da je pripravljena dovoliti, da jugosl. vlada postavi na tem otoku primeren spomenik, toda samo proti uslugi, da grška postavi slično spomenik grškim vojakom padlim pri Pirotu.

Ratifikacija jugoslovensko-turške prijateljske pogodbe.

BEOGRAD, 1. Iz Angore javljajo, da je danes ratificirala turška zbornica turško-bolgarsko pogodbo in mirovno in prijateljsko pogodbo med Turčijo in Jugoslavijo. Zato bo jugoslovenska vlada predložila kralju to pogodbo v podpis in ratifikacijo.

«Belgrader Zeitung» prenehala.

BEOGRAD, 1. Včeraj je prenehal izhajati beograjski nemški dnevnik «Belgrader Zeitung», ki je začel izhajati s 1. oktobra 1924.

Velik vlom v Zagrebu.

ZAGREB, 1. Včeraj so prišli na Kaptolu na sled velikemu vlomu. Ponoči so vdrli neznani zlikovci v veliko manufakturno trgovino na Kaptolu št. 10. Prebili so zid in prišli v skladišče, kjer so odnesli raznega blaga in čevljev, zlasti pa moškega in ženskega perila, v skupni vrednosti približno za 124.000 dinarjev. Svoj plen so odpeljali v vozu. Čudno je, da se je tekom dopoldneva našel na dvorišču hiše v sosedni ulici, Ribnjaka št. 4, ročni voziček, natovorjen z delom ugrabljenega manufakturnega blaga, vrednega 48.000 Din. Z ostalim blagom, ki ga cenijo na 70.000 Din., so vlomilci izginili. Policija je uvedla obširno preiskavo in upa, da bo storilcem kmalu na sledu.

Minister Stojadinović v Parizu.

PARIZ, 1. Predsednik Société Générale, Joseph Simon, je priredil danes na čast jugoslovenskemu finančnemu ministru dr. Stojadinoviću obed, ki se ga je udeležil tudi finančni minister Doumer, jugoslovenski poslanik v Parizu dr. Spalajković ter večje število poslancev in finančnih strokovnjakov.

Karel romunski

se je odpovedal prestolonasledništvu

BUKAREŠT, 1. Izdan je bil uraden komunike, ki pravi: «Ker je Nj. Kr. Vis., princ Karel, romunski prestolonaslednik, javil pismenim potom Nj. Vel. kralju, da se nepreklicno odpoveduje prestolonasledništvu in vsem privilegijem, ki so s tem v zvezi, se je N. V. kralj videl primoranega vzeti ta sklep na znanje in sklicati za danes na grad Peleš kronski svet. N. V. kralj je sporočil članom kronskega sveta svojo vis. odločitev ter je apeliral na vse odlične osebnosti, ki so bile prisotne, naj skušajo olajšati izvršitev njegovega sklepa in proglasitev njegovega nečaka N. K. Vis. princa Mihaela za prestolonaslednika. Vsled soglasnega sklepa vseh prisotnih, je bila sklicana za ponedeljek narodna skupščina, kateri bo kraljeva odločitev sporočena.»

Radoslavov bo pomiloščen.

SOFIJA, 1. V političnih krogih se trdovratno vzdržuje vest, da je vlada sklenila pomilostiti bivšega ministrskega predsednika bolgarske vlade. Dr.a Rodaslavova je postavil pred sodišče pokojni ministrski predsednik Stambolijski, češ da je kriv katastrofe, ki je doletela Bolgarsko.

Švica, Rusija in razorožitvena konferenca

ŽENEVA, 1. Švicarski zvezni svet je sporočil glavnemu tajniku Društva narodov, da je pripravljen ponoviti zagotovila, da se bo s sovjetskimi delegati postopalo prav tako kot z delegati drugih držav, da bodo uživali iste olajšave, privilegije in imuniteto, kot drugi. Zvezni svet hoče s tem odstraniti vsako oviro, ki bi znala preprečiti sklicanje razorožitvene konference v Ženevo.

Novi glavni odbor ruske komunistične stranke

MOSKVA, 14. Kongres ruske komunistične stranke je bil danes zaključen. V glavni odbor, ki šteje 63 članov, so bili poleg drugih izvoljeni: Stalin, Rykov, Tomski, Kalinin, Buharin, Čičerin, Trocki, Kamenev, Zinovjev, Rakovski, Krasin, Sokolnikov.

Izjalovljena komunistična zarota v Rigi

VARŠAVA, 1. Poljski listi poročajo o senzacijonalnem razkritju nameravane komunistične zarote v Rigi, ki naj bi se bila izvršila v božični noči. Po navodilih litvanskih komunistov naj bi se zarotniki polastili skladišč za orožje in municijo, nakar naj bi vdrli v predsednikovo palačo. Policija je aretirala večino zarotnikov.

Demonstracije v Moskvi

VARŠAVA, 1. Iz Moskve poročajo, da je prišlo tam do večjih demonstracij. Na eni glavnih ulic se je nenadoma pojavilo kakih 2 tisoč dijakov, ki so vzklikali proti oderuhom in izkoriščevalcem naroda. Pričeli so nato pleniti po trgovinah. Mnogo ljudstva se je razgrajačem pridružilo in v manj kot pol uri so vse trgovine že bile izpraznjene. Policija sama ni zamogla zadržati velike množice, ki je silila proti središču mesta; poklicala je radi tega na pomoč konjenico, ki je množico naskočila ter je morala uporabiti tudi sulice, predno se ji je posrečilo razpršiti demonstrante. Več kot dvesto oseb je ranjenih in poškodovanih. Policija je mnogo ljudi aretirala.

Kaj da je dalo povod tej demonstraciji, pa ni znano.

Gibanje turških čet.

LONDON, 1. Po vesteh iz Bagdada je v Diarbekir, 320 milj severozapadno od Mosula, dospela prva turška divizija. Ob mosulski meji se opaža močno gibanje turških čet.

Ogromna škoda radi naraščanja rek

v Nemčiji, Belgiji in Franciji.

PARIZ, 1. Iz vseh delov države prihajajo poročila o vremenskih katastrofah. Seine je bila danes popoldne približno štiri metre nad normalo; pričakuje se, da bo radi trajnega deževja še vedno rastla. V nižje ležečih delih je voda že vdrla v kleti. Tudi Rhone, Oise in druge reke so prestopile bregove ter poplavile precejšnja ozemlja. V mnogih mestih so valovi uničili hiše ali so jih poškodovali. Maas in Sandre sta vsled dežja zelo narastli in sta tudi v Belgiji poplavili široka ozemlja. Zlasti v Liegeu je škoda velikanska. Tudi na Holandskem so vse reke prestopile bregove.

BERLIN, 1. Poročila o poplavah, ki prihajajo iz vseh delov Nemčije, postajajo vedno bolj resna. Pri Kölnu je Rena več kilometrov široka ter je poplavila vso okolico mesta. Iz vodovja štrlijo hiše kakor otoki.

Najbolj prizadet je kraj Neuwied, kjer so ob cestah, ki ležijo ob Reni, hiše do drugega nadstropja pod vodo. Promet cestne železnice med Neuwiedom in Ehrenbreitenstelnom je prekinjen. Mesto Emerich ob holandski meji je pod vodo. Mnogo vasi je odrezanih od vsakega prometa. Zaradi deročih valov je vsak promet s čolni nemogoč. Poleg tega divjajo viharni vetrovi.

Tudi v Trieru so vode nadalje narastle ter je večina hiš nad prvim nadstropjem pod vodo. V bližini Elberfelda je voda odnesla temelje mosta, ki ga baš gradijo. Na rekah plavajo tisočera trupla utopljene živine, pohištvo, poljedelski stroji, preproge itd. Tudi Laba, Saale in Fulda so prestopile bregove. Poplave so napravile veliko škodo tudi v Harzu. V Qeudlinburgu je znana stolna cerkev pod vodo.

Neurja in poplave v Angliji.

LONDON, 1. Včeraj so divjali po vsej deželi močni viharji z dežjem. Poplave v Walesu in Srednji Angliji so se povečale ter napravile veliko škodo. Prekomorski parniki, ki so dospeli v angleške luke, javljajo zelo slabo vreme.

Strašna eksplozija v Indiji

40 mrtvih in nad 50 ranjenih

PARIZ, 1. «Matinu» poročajo, da je včeraj prišlo v pirotehnični delavnici v Macau (pokrajina Kvantung v Indiji) do strašne eksplozije. Celo poslopje je zletelo v zrak in je štirideset ljudi pri tem prišlo ob življenje. Nad 50 pa jih je ranjenih.

Eksplozija v rudniku

PARIZ, 1. «Journalu» poročajo iz Eagle Pasa v Texasu, da se je v premogokopu v Palanu vnel premogovni plin ter tako povzročil grozovito eksplozijo. Mnogo rudarjev se je pri tem ponesrečilo. Dosedaj so izvlekli na zemeljsko površino dvainštirideset mrličev.

Kongres indijskih nacijonalistov

LONDON, 1. V Cawnporu se je vršil te dni kongres indijskih nacijonalistov v navzočnosti 50.000 udeležnikov. Delegatov je 3000. Zborovanje je vodila g.a Saro Jini Maidu. Gandhi je predlagal popolno podporo Indijcem v južni Afriki v njihovem pravičnem boju. Na kongresu je govoril tudi profesor Holmes s pensilvanske univerze imenom ameriškega delavskega udruženja. Naglašal je z velikim odobravanjem ameriške simpatije za Indijo in gibanje indijskega ljudstva za svobodo. Predsednica je izjavila, da mora Indija v samoupravi zavzemati enako mesto kakor dominijoni in ako bi vlada v tem vprašanju pokazala naklonjenost, bi se stališče swarajistov takoj izpremenilo. Nadalje je zahtevala indijsko armado, da bi se mogla Indija sama braniti.

Briand se bo razgovarjal z Vanderveldejem

PARIZ, 1. Bruxellska «Dernière Heure» javlja, da bo belgijski zunanji minister Vandervelde odpotoval danes v Pariz, kjer se bo razgovarjal z Briandom. V Parizu bo ostal do pondeljka.

Francoska zbornica.

PARIZ, 1. Na včerajšnji seji je zbornica sprejela s 385 porti 136 glasovom načrt za začasno upravno dobo za mesec januar.

Novi železniški tarifi na Francoskem

PARIZ, 1. Z novim letom, baš včeraj o polnoči, so vstopili v veljavo novi železniški tarifi. Tozadevni odlok ministra javnih del zvišuje ceno voznih listkov tretjega razreda za 13.91%, drugega razreda za 10.08% in prvega razreda za 6.50%.

Zvišane so tudi pristojbine za prevažanje blaga.

Angleško oboroževanje v zraku.

LONDON, 1. «Morning Post» kritizira v uvodniku pomanjkljivost angleške zračne politike, ki jo dokazuje s citati uradnega poročila o zračni strategiji in vojni taktiki. Svoja izvajanja zaključuje z ugotovitvijo, da bi eventualen poraz v zraku pomenil veliko nevarnost za Veliko Britanijo in da si mora zato Anglija zasigurati prvenstvo v zraku.

Pred trgovinsko vojno med Ameriko in Evropo?

WASHINGTON, 1. Iz Washingtona poročajo, da napoveduje Hoover trgovinsko vojno med Ameriko in evropskimi državami, ker ogrožajo evropske države s svojimi monopoli ameriško industrijo.

Samomor bivšega perzijskega šaha?

PRAGA, 1. Sinoči je dospela semkaj vest, da se je v Marijanskih laznih usmrtil bivši perzijski šah Ahmed.

Zračna moč Zedinjenih držav

WASHINGTON, 1. Ameriške Zedinjene države so dne 30. julija 1925. imele 319 službenih letal, med katerimi je bilo 31 letal za vežbanje, 167 letal za opazovanje, 95 zrakoplovov za metanje bomb in 26 zrakoplovov za drugo uporabo. Ameriški tisk konstatira, da zaostaja ameriško zračno brodovje za 59 letal za potrebami normalnega časa ter za 2000 letal za potrebami v slučaju vojne.

Amerika proti mednarodni gospodarski konferenci.

NEW YORK, 1. Kakor poroča «Evening Post», se Zedinjene države ne bodo udeležile svetovne gospodarske konference, ki jo namerava sklicati Društvo narodov. Hoover se je izrazil, da bi takozvani gospodarski Locarno, kakor si ga zamišljajo v Evropi, povzročil številne zapletljaje.

Razmere na Portugalskem.

LIZBONA, 1. Izvolitev Bernardina Machadosa za predsednika portugalske republike se more smatrati kot znak ustalitve političnih razmer na Portugalskem. Dočim se je izvršila izvolitev njegovega prednika Gomesa, ki je bil poklican iz londonskega poslaništva v Lizbono, v nemirnem političnem ozračju ter je tedaj vodja glavne opozicijonalne skupine Cunna Leal napovedal neizprosen odpor nacijonalistov, se je izvršila zadnja volitev predsednika iz srede ustavnih strank ter ni bilo opaziti pravih nasprotnikov.

Machados sicer ni nastopil svojega mesta z bogve kako ugodnimi izgledi, vendar pa pomeni izvolitev voditelja največje demokratske skupine de Silve za ministrskega predsednika viden uspeh na potu h konsolidaciji razmer. Portugalska politična javnost meni, da je novi ministrski predsednik, čegar prva vlada je za portugalske razmere dolgo trajala, edini mož, ki bo znal voditi državno ladjo med nevarnimi pečinami finančnih in gospodarskih težav.

Radi včerajšnjega praznika je izostalo danes telefonsko poročilo iz Jugoslavije.

DNEVNE VESTI

Najstarejši slovenski dnevniki

«Slovenski Narod» vstopa letos v svoje 59. leto. «Slovenec» pa vstopa v 54. leto. Na tretjem mestu je naša «Edinost», ki je začela izhajati dne 8. januarja 1876. in vstopa v 51. leto svojega življenja. Kakor smo že naznanili, pripravlja naše uredništvo v proslavo te pomembne obletnice posebno jubilejno številko. Došli so nam že velezanimivi prispevki iz peres odličnih narodnih in kulturnih delavcev. Tiste pa, ki so se tudi prijavili, a niso še doposlali, prosimo, naj storijo to najdalje v treh dneh, da bomo mogli še uvrstiti njihove prispevke.

Posvetovanje o vprašanju kraškega vodovoda

Kakor se sliši — ponavljamo: kakor se sliši, in to iz neuradnih ust — sta se začeli tržaška in furlanska prefektura v zadnjem času nekam bolj zanimati za to za ves Kras velevažno vprašanje. Ako smemo verjeti tem glasovom, se bo vršila v najkrajšem času na tukajšnji prefekturi posebna konferenca, ki bo posvečena vprašanju preskrbe našega Krasa z dobro in zdravo pitno vodo.

Ker spadajo prizadeti kraji deloma k furlanski in deloma k tržaški pokrajini, bi bila to nekaka medpokrajinska konferenca, katere se bodo udeležili izvedenci, imenovani s strani videmske prefekture, in izvedenci tržaške prefekture. Poleg tega bodo pritegnjeni k posvetovanjem tudi najvplivnejši veljaki iz prizadetih občin.

Kar se nas tiče, moramo to pobudo le najtopleje pozdravljati. Vprašanje preskrbe Krasa z zdravo pitno vodo je eno najvažnejših socijalnih in zdravstvenih vprašanj naše dežele. Prav zato pa želimo — in prepričani smo, da tolmačimo pri tem vestno želje prizadetega prebivalstva — da bi se na tej konferenci vzelo to življenjsko vprašanje našega Krasa resno v pretres, tako da bodo pomenili njeni sklepi odločilen korak naprej k rešitvi celega vprašanja. To pa se bo doseglo le tedaj, ako bo nameravana konferenca posvečala svojo pažnjo v prvi vrsti tehnični strani vprašanja. Splošno je namreč znano, da je treba vodovod opremiti z novimi tehničnimi napravami, oziroma popraviti korenito njegovo dosedanjo opremo, tako da bo zagotovljena voda skozi celo leto, za vse občine in tudi ob času suše. Dosedanja izkušnja nas uči, da je to mogoče le na ta način, da se vzpostavi kombinacija obeh vodovodov — vipavskega iz Hublja in «kraškega» izpod Nanosa. Seveda bi bili potrebni v ta namen ogromni krediti — 2—3 milijonov lir — toda ravno v tem je bistvo vprašanja. Ako naj bo konferenca, o kateri se širijo glasovi, uspešna, mora

posvetiti svojo glavno pažnjo ravno vprašanju kreditov, ki so potrebni toliko za nove naprave kolikor tudi za popravo sedanjih.

Močan potresni sunek

Neznatna stvarna škoda, velika panika med prebivalstvom.

Sinoči ob 7. uri 5 min. se je čutil v Trstu močan potresni sunek. Poslopja so se začela nenadoma močno tresti in zibati ob tresketanju šip in lesenih delov hišne opreme. Sunek je trajal le kake tri sekunde, a je vendar povzročil veliko zmešnjavi med prebivalstvom. Ljudje so prestrašeni bežali iz hiš, boječ se, da se bo potres ponovil. Posebno velika zmešnjava je nastala v gledališčih, kinematografih in javnih lokalih, ki so bili ob tisti uri polni občinstva; vse je drlo na prosto in pri izhodih je nastala velika gneča in zmešnjava; mnogo žensk je omedlelo. Radi zmešnjave so gostilničarji in kavarnarji trpeli občutno škodo, kajti marsikdo je pri naglem begu pozabil poravnati račun... V kolikor nam je znano, ni potres povzročil pomembne stvarne škode; tu pa tam se je zrušil kak dimnik in pri nekaterih poslopjih so nastale v zidovih neznatne razpoke. Visoka poslopja so bila sinoči predmet splošne pozornosti; na mnogih mestih je bilo opaziti gruče ljudi, ki so radovedno strmeli kvišku in pozorno motrili zidove. Dasi je bila tema in vreme precej megleno, so mnogi odkrili v zidovih razpoke, v mnogih slučajih že leta stare; vsaka temna, podolgasta lisa na zidu je bila nevarna razpoka. Strah ima pač velike oči, posebno ako ga podpira razdražena domišljija.

Središče potresa je bilo kakih 200 km vzhodno od Faenze. Potresni sunek so čutili tudi v Ljubljani, kjer je bil zelo lahek; v Benetkah je pa povzročil znatno škodo. Tudi na hrvatskem Primorju je bil potresni sunek zelo močan; Bakar je baje hudo poškodovan. Radi praznika nismo prejeli podrobnejših poročil o potresu iz drugih krajev.

Promocija

Na ljubljanski univerzi je bil promoviran za doktorja filozofije g. Vladimir Bartol, sin vpokojenega poštnega sekreterja g. Gregorja Bartola in gospe Marice Bartol-Nadliškove. Častitamo!

† OSTAN FRAN.

Povodom smrti imenovanega uglednega rojaka smo prejeli iz Bovca še sledečo osmrtnico:

«Zatulili so grobovi, nenasitna žrela, zahotelo se jim je žrtev. Zbrali so si moža prvaka, korenjaka po telesu in duhu, moža treznega razuma, izvrstnega gospodarja, skrbnega očeta in hišnega poglavarja, odkritosrčnega in povsem veselega značaja, kojega je ohranil do zadnjih ur, tudi tedaj, ko je že skoraj smrti pot stopal na izmučeno čelo, moža, ki je znal sprejeti vsakogar, gospoda, ki je prisopihal sem gori v avtomobilu, in ponižnega Trentarja.

Za vsakogar je imel primeren nagovor, vsakemu je znal s svojim humorjem zabeliti kosilo in vsakomur je znal s presenetljivo prisotnostjo duha zavrniti šalo.

Izvrsten poznavalec ljudi in kraja, je uspešno deloval i javno, bil je mnogo let podžupan, član okrajnega šolskega sveta in več let predsednik cestnega odbora; natančen napram samemu sebi in drugim, odločen in neizprosen, ko je bilo treba, si je vsled svojega odkritega značaja, neizčrpljivega humorja, možatega in neustrašnega nastopa in neoporečenega poštenja pridobil zaupanje vseh, domačinov in oddaljenih Bovčanov.

Komaj 63 let star je podlegel sladkorni bolezni, koje nadaljnega poteka ni zamogla zajeziti niti pomoč tržaškega sanatorija.

S Francetom Ostanom lega v grob mož stare, zdrave korenine, odločnega in nepokvarjenega značaja.

Sladko snivaj tam ob zidu pri Sv. Urhu in lahka Ti bodi zemljica domača! — Prijatelj.

VTIS ODPRAVE DODATNIH UR.

(Dopis iz Šempolaja.)

Ko sem prečital vest o «rešitvi» vprašanja dodatnih ur, se mi je milo storilo pri srcu. Vso stvar sem pojasnil tudi svojim malčkom. Ko so me razumeli, so me debelo pogledali ter mi rekli: «Kako pa se bomo učili samo v italijanskem jeziku?» Ko sem jim nadalje pojasnjeval pomen nove odredbe, so se začeli kar jokati. Potolažil sem jih s tem, da sem jim obljubil, da jih bom jaz osebno učil pisati in čitati v slovenskem jeziku. In ko sem jim to obljubil, sem pomislil, koliko slovenskih in hrvatskih staršev se bo nahajalo v istem položaju kakor jaz. Za vse je vprašanje isto in isti izhod: Poučujmo sami očetje in matere svoje otroke v materinem jeziku!

Društveno vesti

— **Zabavni večer S. d. «Adria».** Kakor že naznanjeno, se vrši v nedeljo dne 3. jan. v dvorani D. K. D. pri Sv. Jakobu zabavni večer S. d. «Adrije», na katerega društvo vljudno vabi prijatelje. Mladi ljudje bodo imeli veliko zabavo. Tla bodo namreč namazana, da bo vse svetlo, kakor ogledalo... Začetek točno ob 8. uri, konec?? Na svidenje!

SPORT

«Obzor» - «Adria»

Kakor že naznanjeno, se v nedeljo srečata na igrišču «Adrije» omenjeni četi v prvenstveni tekmi. Po zadnji tekmi «Obzora» z «Olympom» postaja vprašanje izida te tekme zagonetka in nadvse zanimivo bo gledati v boju z Obzoraši ponosno četo «Adrije», ki je z lepo zmago nad «Cittavecchia» stopila v zavidno svetišče tretje italijanske divizije. Vsi naši sportniki bodo prisostvovali tej tekmi, po kateri bo Adria v očigled nje pomembnosti priredila v dvorani D.K.D. plesni večer.

Iz tržaškega življenja

PO ROPARSKEM UMORU PRI SV. JUSTU

Morilci še vedno neznani.

Policija nadaljuje z veliko vnemo preiskavo o roparskem umoru pri Sv. Justu, katerega je bil žrtev mestni stražnik Angel Cattaruzza. Do sedaj je bilo aretiranih kakih 80 oseb, vendar pa ni še znano, če so morilci med njimi. Mnogo oseb je bilo zopet izpuščenih, ker se je izkazala njihova nedolžnost pri krvavem zločinu. Osebe, ki so bile priče roparskemu napadu, so bile ponovno zaslišane. Zasebnica Marija Ambrožič, stanujoča v ulici Cattedrale št. 8, je povedala, da je usodno jutro, ko je šla po vodo k vodnjaku blizu ulice Castello, videla štiri slabo oblečene moške, ki so tekli za stražnikoma; vsi so bili oboroženi z revolverji. Tragični prizor umora se je odigral z bliskovito naglico. Pri prvih strelih se je Ambrožičeva spustila v beg, vendar je še utegnila videti, kako se je Cattaruzza skušal pobrati, a je zopet padel in obležal.

Tudi 16-letna Tosca Basadella, stanujoča v ulici Cattedrale št. 11, je videla štiri moške, ki so bili naslonjeni na zid blizu cerkvice na trgu S. Cipriano ter se pomenkovali. Ko so zapazili Basadellovo, jo je eden od njih zapodil; videč, da se deklica obotavlja, ji je grozeče pokazal dva revolverja rekoč: «Pojdi vstran in tiho!» Trenotek potem, ko je uzrl Zacchello in Cattaruzzo, je isti lopov vzkliknil: «Evo jih!» Kmalu potem je Bassanellova začula strele in zbežala.

Precejšnje važnosti so tudi izjave 29-letne Nerine Rismondo, stanujoče v ulici Cattedrale štev. 13. V času, ko so lopovi napadli stražnika, se je Rismondova nahajala v veži lastne hiše. Po streljanju sta nenadoma pridrvela v vežo dva moška, oborožena z revolverji. Komaj jo je prvi uzrl, se je obrnil in naglo zbežal; njegov tovariš se je pa za hip obotavljal, kakor da bi premišljal, kod bi zbežal. Ta neznanec je bil približno 25leten mladenič, srednje postave in kostanjevih las; imel je površnik kavnate barve. Lopova sta očividno — tako menijo policijski organi — mislila, da ima hiša dva izhoda. Najbrž sta pa zgrešila prava vrata.

Zidar Bruno Framanico je izjavil, da je, idoč po zagati Orti, videl bežati štiri moške. 12-letna Karmela Bullo, ki se je igrala na irgu S. Cipriano, pa trdi, da jih je videla pet.

Tovariš umorjenega stražnika Cattaruzze, marešal Zacchello, se je pri ponovnem zaslišanju domislil, da ga je usodno jutro zasledoval neki moški; opazil ga je, ko je šel okoli 7. ure z doma. V ulici Solitario je neznanec stopil v neko trafiko, a je bil kmalu potem zopet za Zacchellom. Šele, ko ga je ta začel ostro motriti, je zasledovalec izginil.

Na podlagi teh izjav očividcev in s pomočjo raznih drugih indicij skuša policija najti pot, ki bi privedla do identificiranja in aretacije krutih morilcev.

Pogreb nesrečnega stražnika se bo vršil danes ob 15. uri. Truplo je izstavljeno v posebni žalno opremljeni sobi poveljništva mestnih stražnikov v ulici Ospitale pri Sv. Justu.

Na pragu novega leta — v smrt.

Pri zasebnici Roži Zinheis, stanujoči v ul. Pane št. 3, je bival kot podnajemnik 19-letni kavarniški uslužbenec Ivan Porrin, mladenič, ki je bil do pred kratkim, dokler se ni zapletel v ljubavno razmerje z neko deklico, vedno židane volje. Na Silvestrovo se je v stanovanju Zinheisove zbrala ožja družba domačih in znancev, ter čakala, da napoči novo leto; tudi Porrin je bil navzoč. Okoli 2. ure, ko je bila družba v najlepšem razpoloženju, se je Porrin poslovil od vseh ter se podal v svojo sobo, rekoč, da gre k počitku. Dobro uro pozneje je začel uhajati skozi špranje pri vratih sobice dim. V bojazni, da se je mogoče mladeniču kaj hudega pripetilo, so navzočni vlomili vrata, ki so bila odznotraj zaklenjena, in ko se je dim nekoliko razkadil, so uzrli Porrina ležečega nezavestnega na postelji; poleg postelje je stala majhna peč, naložena s tlečim ogljem. Vnela se je bila že odeja, ki je zdrknila s postelje. Navzočni so pogasili ogenj in poklicali na pomoč zdravnika rešilne postaje, ki pa je mogel samo ugotoviti, da je mladenič mrtev; umrl je radi zadušenja z ogljenčevim dvokisom. Iz pisma, ki so ga našli pri njem, je razvidno, da je Porrin šel v smrt radi nesrečne ljubezni.

Po slovanskem svetu

— **O lužiških Srbih.** Najboljša zgodovinska priča, da se tudi najmanjši narod v najnepovoljnejših okoliščinah ne da zatreti, so nam lužiški Srbi, ki žive na malem jezikovnem otoku sredi Nemcev na Pruskem. O njihovi osamosvojitvi vsled zemljepisne lege ni govora, tudi za avtonomijo so se njihovi voditelji po prevratu zaman trudili. Udati se torej morajo še nadalje v svojo usodo, zato pa razvijajo tembolj intenzivno in žilavo svojo prosvetno organizacijo. Vse njihove kulturne organizacije so združene v zvezi, ki se imenuje «Domovina» in katere predsednik, oziroma generalni tajnik je dr. Šveca. Najstarejša njihova organizacije je «Matica Srpska», ki jo je ustanovil Arnošt Smoler že leta 1874., torej že v času, ko pri nas južnih Slovanih narodni čut še niti zbujen ni bil. Danes je predsednik Matice dr. Herman. Lužiški Srbi pa imajo tudi svojo enotno politično organizacijo, ki se imenuje «Srpska narodna stranka» in kateri predseduje Jakob Lorenz. Pred dobrim mesecem so si lužiški Srbi ustanovili četrto organizacijo, namreč Narodni svet, ki mu načeluje predsednik Matice Srpske dr. Herman, podpredsednik je imenovani Jakob Lorenz, tajnik pa dr. Šveca. Vsaka imenovanih treh korporacij (Matica Srpska, Domovina in Srpska narodna stranka) ima v Narodnem svetu po šest zastopnikov, razen teh pa so člani še uredniki vseh treh političnih novin («Srpske Novine», «Časnik» in «Katoliški Posol»). Posebna znamenitost so lužiške narodne pesmi, med katerimi so nekatere že 500 let stare, n. pr. pesem o sv. Jurju (Gjorgju). Povodom zadnjega letnega zbora Matice Srpske v Budišinu je imel ravnatelj Glasbene šole Kranz zanimivo predavanje o starosrpskih glasbenih in narodnih motivih.

— **«Slovanske literature».** Svoječasno smo že poročali, da izdaja «Novočeška biblioteka», ki izhaja v založbi Narodnega muzeja v Pragi, znamenito Jan Machalovo delo «Slovanske literature». Je to epohalno delo, kakršnega razen češke nima nobena druga slovanska literatura. Prvi zvezek tega široko zasnovanega umotvora je izšel l. 1922. V prvem zvezku je Machal razpravljal o najstarejši slovanski književnosti, o slovanski narodni epiki, o slovanskih literaturah v času renesanse in reformacije in v dobi narodnega prebujenja. Drugi zvezek, ki je pravkar izšel v Pragi in obsega 606 strani, se bavi v romanticizmom v slovanskih literaturah. Ta druga knjiga je izšla baš ob 70-letnici njenega pisca prof. Jana Machala. O njej pravi Adolf Černy v «Slovanskem Přehledu», «da se sme brez fraz o njej reči, da ne sme manjkati ne samo v nobeni knjižnici slavista, marveč tudi ne v nobeni biblioteki slovanofila». Našim čitateljem, ki razumejo češko, toplo priporočamo to knjigo.

— **Literarni in znanstveni listi v sovjetski Rusiji.** Prvi literarno znanstveni list, ki je jel v sovjetski Rusiji izhajati po revoluciji, je «Krasnaja Nov» (Rdeča novina). Prva številka tega lista je izšla junija meseca 1921. v Moskvi pod uredništvom A. Voronskega. Umetniški del tega lista bi imel urejevati Maksim Gorkij. Med sotrudniki so bili takoj sprva Ljenin, Gorkij, Radek, A. Tolstoj, Lunačarskij in Timerjazev. Sedaj so uredniki tega mesečnika A. Voronskij, V. Sorin in J. Jaroslavskij. L. 1924. se je pojavil nov mesečnik «Zvjezda», literarno in znanstveno popularni list. Izhaja v Petrogradu. Doslej je izšlo 10 knjig. Uredniki tega mesečnika so Jonov, Naumov in Gorb, sotrudniki pa A. Tolstoj, Fedor Sologub, Andrej Bjeli in sam Zinovjev. Istega leta je jel ponovno izhajati v Petrogradu splošno literarni časopis «Rossija», ki je bil leta 1922. ustavljen. Sedaj je zopet jel izhajati pod imenom «Novaja Rossija». Je glasilo «skupine književnikov, znanstvenih in praktičnih delavcev na polju kulturne in gospodarske obnove». Sotrudniki so: Zoščenko, Andrej Belin, Brjusov, Kuzmin, Nikitin, Pasternak, Fjedin, Kljujev in Erenburg. Leta 1924. je v Ljeningradu začel izhajati mesečnik «Russkij sovremenik», pri katerem so sodelovali skoraj vsi že zgoraj navedeni literati. Ker je sovjetska vlada našla v listu nekaj člankov, ki so zveneli kot kritika vlade, je časopis po IV. zvezku ustavila. Baje prične «Russkij sovremennik» zopet izhajati. Stalno izhaja v Moskvi mesečnik «Novi Mir» (Novi svet). Spočetka je list urejeval Lunačarskij, kasneje pa Steklov, sedaj ga pa urejuje Stvorcov. Mesečnik je urejevan popolnoma v duhu marksističnih načel. Njegovi sotrudniki so skoraj brez izjeme sami komunisti.

To in ono

Novo leto na Japonskem.

Največji praznik na Japonskem je novo leto. Slavnosti se prično že 13. decembra in se končajo šele 5. janaurja. S to proslavo so združeni razni narodni običaji, od katerih so nekateri podobni. Vendar je večina teh navad pristna japonska posebnost. Vse prebivalstvo vrvi na ulicah. Ljudje hitijo od hiše do hiše in si voščijo vse najboljše. Na Japonskem je namreč običaj, da si ljudje kar medsebojno čestitajo. Tu ni razlike med siromakom in bogatašem, obrtnikom in uradnikom.

Čestitanja se prično v mraku na Silvestrov večer in trajajo celo noč. Na Japonskem nimajo strogo določenega časa za obiske, ampak so posetniki dobrodošli vsak čas od zore do mraka. Prihod v hišo pa dobiva vselej obilježje slavnostnega akta. Medsebojno obdarovanje je tudi običaj tega narodnega slavja. Prvi dan proslave prinašajo ljudje v hiše še pred zoro vodo iz studenca, katero nazivajo mlado vodo «vakamieu». Tega dne se ne smejo čistiti hišni prostori, da se ne prežene sreča iz hiše. V vsaki hiši pa pečejo poseben kolač, ki je tako velik kot kolo švicarskega sira. Poleg tega veselja, ki vlada vsepovsod, imajo Japonci še navado, da poravnajo na dan novega leta vse dolgove v prošlem letu. Ako se posreči dolžniku, da se skrije pred upnikom, je prost in njegov dolg je anuliran. Baš radi tega pa uprizarjajo upniki na dolžnike pravcati lov. Kdor uide na dan starega leta, je lahko novega leta iskreno vesel. Japonci mislijo, da je to najlepša točka proslave. Tudi mi, ki nimamo miru pred upniki celo leto, bi prav radi sprejeli ta narodni običaj — če bi bili upniki z njim zadovoljni.

Gospodarstvo.

TRŽAŠKA KMETIJSKA DRUŽBA V TRSTU
ulica Tore bianca 19, Telefon 44-39

ima v zalogi:

Semena: zgodnjega nizkega in polvisokega graha iz Nemčije, redkvice rdeče, okrogle in podolgaste, cvetočega karfijola, solatne pese, radiča, špinače, solatine, glavate solate, vrzot, zelja itd.

Detelje in trave raznih vrst.

Kmetijsko orodje in stroje. Slamoreznice, pluge in razno ročno orodje.

Umetna gnojila: superfosfat, Tomaževo žlindro, kalijevo sol in amonijev sulfat.

Krme: Orehove tropine mlete in v kosih, koruzo, ptičjo krmo, klavno apno itd.

Med. Naravni domači med na debelo in na drobno.

Naše slamoreznice znamke «Mayfarth» imajo v zalogi:

v Sežani: v trgovini Goljevšček.

v Trnovem: Mlekarska zadruga, katera ima tudi večjo izbero plugov znane tvrdke «Červinka in Čihak.

Spominjajte se ob vsaki priliki „Dijaške Matice“

MALI OGLASI

SLUŽKINJO za hišna dela, prodajalko za slaščičarno iščem. Cecilia Ritmeyer 14.

VEČJE POSESTVO v izbornem stanju v Litiji ob Savi poleg kolodvora, v neposredni soseščini velikih tovarn, se radi družinskih razmer ugodno proda. Pripravno za vsako obrt, trgovino ali industrijo. Ne zamudite sijajne prilike! Pojasnila daje A. Turk, Višnjagora (Slovenija). 1791

SADJARJI. Zdaj je najprimernejši čas za zimsko škropljenje sadnega drevja z «Antiparassitom,» ki ga dobite pri Justu Ušaj v Gorici, Via Favetti 6. Istotam se prodajajo tudi razna vrtna semena iz Eefurta. Zahtevajte cenik! 1807

KMETIJA, mala, obstoječa iz treh poslopij in štirih zemljišč, se proda. Cena ugodna. Brešćak, Dobravlje, Ajdovščina. 1810

PERFEKTNV korespondentinjo za slovenski in italijanski jezik išče tovarna testenin v Bistrici. 1814

SLUŽKINJO od 16 do 17 let staro, za domača dela, išče družina. Naslov pri upravništvu. 1815

BABICA, avtorizirana, diplomirana sprejemanoseče, Adele Emerschitz-Sbaizero, Fabjeto 10 (podaljšana Ginnastica) lastna vila, telefon 20-64. 1524

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naš ljubljeni brat, svak, stric

JOSIP SPACAL

pekovski mojster

v dobi 56 let, previden s sv. zakramenti, mirno v Gospodu preminul.

Pogreb dragega pokojnika se bo vršil v soboto, dne 2. t. m., ob 15.30 iz bolnišnice mestne bolnice Regina Elena.

TRST, 1. januarja 1926.

Franc, Vincenc, Alojz, Ivan in **Anton** (odsotni), **Andrej,** bratje
Frančiška, sestra, svakinje in nečaki.

Odlikovano pogrebno podjetje Nuova Impresa, Corso V. E. III, 47.

IZŠEL JE

Žepni koledar „Edinosti“

Prodaja se v Trstu v Tiskarni ‚Edinost‘ Via S. Francesco 20 in v knjigarni J. Štoka Via Milano 37; v Gorici v Katoliški knjigarni Via Carducci 4.

KRONE po 2.10

plačuje 62

ALOJZIJ POVH, Piazza Garibaldi 2

prvo nadstropje

Pazite na naslov! Pazite na naslov!

Inserirajte v „Edinosti“

KRONE

po L 2.10 komad

Zlato, briljante, platin, 20-kronske zlate komade kupuje in plačuje po najvišjih cenah

Albert Povh — urarna

Trst; Via Mazzini 46

Najvišje cene plačujem za

KOŽE

kun, zlatic, lisic, dihurjev, vider, jazbecev, mačk, veveric, krtov, divjih in domačih zajcev.

D. WINDSPACH

Trst, Via Cesare Battisti št. 10

II. nadstr., vrata 16 69

Sprejemajo se pošiljatve po pošti

Mestna hranilnica ljubljanska

(GRADSKA ŠTEDIONICA) **V LJUBLJANI** (GRADSKA ŠTEDIONICA)

710

STANJE VLOŽENEGA DENARJA preko 125 milijonov dinarjev ali 500 milijonov kron. — **SPREJEMA VLOGE** na hranilne knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju. **ZLASTI PLAČUJE** za vloge proti dogovorjeni odpovedi v tekočem računu najvišje mogoče obresti. **JAMSTVO** za vse vloge in obresti, tudi tekočega računa, je večje kakor kjerkoli drugod, ker jamči za nje poleg lastnega hranilničnega premoženja še **mesto Ljubljana** z vsem premoženjem in davčno močjo. Ravno radi tega nalagajo pri njej tudi **sodišča** denar mladoletnih, **župni uradi cerkveni in občine** občinski denar. — Naši rojaki v Ameriki nalagajo svoje prihranke največ v naši hranilnici, ker je **denar popolnoma varen.**

PODLISTEK

E. PHLILIPS OPPENHEIM:

Čuden slučaj gospoda Jocelyna Thewa

Prevel **France Magajna.**

Nora je skomizgnila z rameni in molčala. Crawshay je takoj zasukal pomenek v drugo smer, pripovedoval ji je o nekaterih gledaliških posebnostih in žlobudral bedastoče toliko časa, da se je smehljaj zopet prikazal na njenih ustnicah. Nora sama se je pozneje povrnila k zadevi Beverleyev. To je storila z nenadnostjo, ki je kazala, da se predmet sploh ni oddaljil od njenega toka misli.

«Poslušajte, gospod Crawshay,» je rekla, «videti je, da tartite strašno mnogo časa okoli nekega predmeta, ki bi vam z direktnim vprašanjem lahko postal jasen. Ako želite vedeti, kaj je med Jocelynom Thevom in Beverleyevimi, vam mirne vesti lahko jaz sama povem. Sicer pa je to menda edini povod, da ste me povabili k obedu.»

«Draga moja gospodična Sharey!» je Crawshay iskreno ugovarjal. «Zagotavljam vas, da sem imel samo en namen pred očmi, ko sem vas prosil, da prebijete ta večer v moji družbi.»

Nasmehnila se mu je črez čašo, ki jo je ravno dvignila k ustnicam.

«In ta je?»

«Bilo je upanje, da bom smel biti v vaši družbi — da bom smel govoriti z vami.»

«Vas je lahko zadovoljiti.»

«Morda ne tako lahko,» je šepetal in se sklonil naprej. «Ko bi bil vsaj gotov, da ne občutite nikake ljubezni do Jocelyna Thewa!»

«Če mislite, da sem zaljubljena vanj,» je rekla hladno, «čemu mi potem vedno omenjate gospodično Beverley?»

«Morda le zato,» je odgovoril, «ker želim vzbuditi v vas ljubosumnost. Saj veste, da je v vojni in ljubezni vse dovoljeno.»

«Razumem. Vi torej ne želite ničesar drugega kot prilike, da mi izrazite svojo ljubezen. Dobro, tu sedim in pozorno poslušam. Brez strahu razbremenite svoje srce!»

Crawshay je nekoliko trenutkov razbremenjeval svoje srce in ona ga je z vidnim odobravanjem poslušala.

«Skoro bi verjela, da ste iskreni,» je vzdihnila. «Škoda zares, ker ne morem vam Angležem zaupati. S tako lahkoto se se naučite varati mlada dekleta kakor piti koktel. Če bi vam pa zdaj ponudila svojo malo roko preko mize, bi ne vedeli, kaj početi z njo.»

«Samo poskusite!» je prosil Crawshay.

Ona mu je pomolila svojo lepo žensko roko, manikurirano pred par urami po najnovejši modi. Crawshay jo je brez obotavljanja prijel in pritisnil na drobne, bele prste topel poljub. Pol v smehu in pol vznemirjena mu jo je naglo odtegnila in se preplašeno ozrla okoli.

«Če bi to storili v kaki ameriški restavraciji,» mu je povedala, «bi vam najbrž pokazali, kod pelje najkrajša pot na cesto.»

«Pri nas je pa to povsem običajno,» ji je zagotavljal on, «kajti to pomeni — no, pomeni ravno toliko, kot želite sami, da pomeni.»

Vzdihnila je in se ozrla zamišljeno na svoje prste.

«Kar bi vi radi vedeli, je torej to, da nisem nikdar niti najmanjše misli posvečala Jocelynu Thewu in da je pri meni zapisan z velikimi črkami samo gospod Reginald Crawshay?» je dejala.

«To bi me napravilo zelo srečnega,» ji je zatrdil s prepričevalnim glasom.